

ВЪРХУ НЯКОИ КЛАСИ ЦЕЛИ ФУНКЦИИ И ПРОИЗВЕДЕНИТЕ ОТ ТЯХ ПОЛИНОМИ

Любомир Илиев

1. Да означим с T_1 , съответно T_2 , множеството на целите рационални и трансцендентни функции, които са полиноми със само реални неположителни нули, съответно със само реални нули, или във всяка крайна област са граница на такива полиноми. Очевидно $T_1 \subset T_2$.

С помощта на редици от I и II вид на Поя и Шур [1] може да се установи, че [2]:

Ако $f_k(z) \in T_2$, $k = 1, 2, \dots, s$, и

$$(1) \quad F(z) = \prod_{k=1}^s f_k(x_k z) = \sum_{n=0}^{\infty} R_n(x_1, x_2, \dots, x_s) \frac{z^n}{n!},$$

то за всички реални значения на $x_1, x_2, \dots, x_s$ са изпълнени неравенствата на Туран

$$(2) \quad R_n^2(x_1, x_2, \dots, x_s) - R_{n-1}(x_1, x_2, \dots, x_s)R_{n+1}(x_1, x_2, \dots, x_s) \geq 0, \\ n = 1, 2, \dots$$

Ако $f_k(z) \in T_1$, $k = 1, 2, \dots, s$, за произволни значения на $x_1, x_2, \dots, x_s$ с еднакъв знак са изпълнени неравенствата (2) и други неравенства, като например

$$(3) \quad R_n^2(x_1, x_2, \dots, x_s) - R_{n-2}(x_1, x_2, \dots, x_s)R_{n+2}(x_1, x_2, \dots, x_s) \geq 0, \quad n = 2, 3, \dots \\ \left[\frac{R_{n-3}(x_1, x_2, \dots, x_s)}{R_n(x_1, x_2, \dots, x_s)} \right]^2 - \left[\frac{R_{n-2}(x_1, x_2, \dots, x_s)}{R_n(x_1, x_2, \dots, x_s)} \right]^3 \leq 0, \quad n = 3, 4, \dots$$

За $s=2$ в [5] и [6] беше получено елементарното изграждане на теорията на някои класи специални функции. Така ако $f_1(z) \in T_1$, $f_2(z) \in T_2$ и

$$F(z) = f_1(x_1 z) f_2(x_2 z) = \sum_{n=0}^{\infty} R_n(x_1, x_2) \frac{z^n}{n!},$$

то полиномите $R_n(x, 1)$, $R_n(1, x)$ и $R_n(1-x, 1+x)$ имат само реални нули; същото свойство имат полиномите $R_n(x, \sqrt{1-x^2})$, ако $f_2(z) = f_2(-z)$, и полиномите $R_n(x, \sqrt{1-x^2})/\sqrt{1-x^2}$, ако $f_2(z) = -f_2(-z)$. За една подкласа на

$f_2(z)$ е дадено интегралното представяне на $R_n(x_1, x_2)$. В случая $f_1(z)$ е са намерени ортогоналните системи от полиноми между системите

$$\{R_n(x, 1)\}, \{R_n(1, x)\}, \{R_n(x, \sqrt{1-x^2})\}, f_2(z)=f_2(-z)$$

$$\{R_n(x, \sqrt{1-x^2}), \sqrt{1-x^2}\}, \text{ ако } f_2(z)=-f_2(-z).$$

В настоящата работа ще бъдат решени някои от тези въпроси за една друга класа от цели функции и произведените от тях полиноми.

§ 1

Нека A_1^q означава (изпъкналата и едносвързана) затворена област от пълната комплексна равнина, заградена от два лъча, които излизат от началото, заключват ъгъл $2q$ и имат съответно амплитуди $\pi - q$ и $-\pi + q$, $0 < q < \pi/2$.

Аналогично нека A_2^q означава затворената област от пълната комплексна равнина, което се състои от точките на A_1^q и от точките $-z$, за които $z \in A_1^q$.

Ще въведем следните дефиниции:

D_1 . Една цяла рационална или трансцендентна функция принадлежи на класата T_1^q , ако е полином, нулите на който лежат в A_1^q , или е граница във всяка крайна област на такива полиноми.

D_2 . Една цяла рационална или трансцендентна функция принадлежи на класата T_2^q , ако е полином, нулите на който лежат в A_2^q , или е граница във всяка крайна област на такива полиноми.

Очевидно $T_1^0 = T_1$, $T_2^0 = T_2$, $T_1^q \subset T_2^q$.

Тук ще бъдат изследвани само свойствата на функциите от класата T_1^q .

Нека функцията $P(z) \in T_1^q$ и числото $\gamma_1 \in A_1^q$, $\gamma_1 \neq 0$. Тогава $P(z)e^{-\gamma_1 z} \in T_1^q$.

Тъй като A_1^q е изпъкнала област, съгласно теоремата на Гаус и теоремата на Хурвиц нулите на функцията

$$(1,1) \quad \frac{d}{dz} P(z) e^{-\gamma_1 z} = [P'(z) - \gamma_1 P(z)] e^{-\gamma_1 z},$$

т. е. на

$$(1,1') \quad P(z) - \frac{1}{\gamma_1} P'(z)$$

ще лежат пак в A_1^q

Като итерираме този процес за редицата от числа $\gamma_k \neq 0$, $\gamma_k \in A_1^q$, $k=2, 3, \dots$, получаваме, че нулите на функциите

$$P(z) - \left(\frac{1}{\gamma_1} + \frac{1}{\gamma_2} \right) P'(z) + \frac{1}{\gamma_1 \gamma_2} P''(z)$$

$$(1,2) \quad P(z) - \left(\frac{1}{\gamma_1} + \frac{1}{\gamma_2} + \frac{1}{\gamma_3} \right) P'(z) + \left(\frac{1}{\gamma_1 \gamma_2} + \frac{1}{\gamma_1 \gamma_3} + \frac{1}{\gamma_2 \gamma_3} \right) P''(z) - \frac{1}{\gamma_1 \gamma_2 \gamma_3} P'''(z)$$

лежат в A_1^q .

Ако положим $\gamma'_k = \frac{1}{\gamma_k} = \frac{1}{\gamma_k^2}$, $k=1, 2, \dots$, виждаме, че $\gamma'_k \in A_1^q$, $k=1, 2, \dots$

Тъй като числата $\gamma_k \in A_1^q$, а следователно и $\gamma'_k \in A_1^q$, избираме произволно, след елементарен граничен преход получаваме следната теорема:

S₁. Ако функцията $f(z) \in T_1^q$,

$$(1,3) \quad f(z) = \beta_0 + \frac{\beta_1}{1!} z + \frac{\beta_2}{2!} z^2 +$$

и функцията $P(z) \in T_1^q$, то и функцията

$$(1,4) \quad f(D)P(z) = \beta_0 P(z) + \frac{\beta_1}{1!} P'(z) + \frac{\beta_2}{2!} P''(z)$$

принадлежи на T_1^q .

Нека функцията $f(z)$ от (1,3) принадлежи на класата T_1^q . Понеже $z^n \in A_1^q$ за всяко цяло положително n , то съгласно **S₁** полиномите на Йензен на функцията $f(z)$:

$$(1,5) \quad f_n(z) = f(D)z^n = \beta_0 z^n + \binom{n}{1} \beta_1 z^{n-1} + \binom{n}{2} \beta_2 z^{n-2} + \dots, \quad n=1, 2, \dots$$

принадлежат на класата T_1^q . Така от **S₁** получаваме следствието

C₁. Йензеновите полиноми на функциите $f(z) \in T_1^q$ принадлежат на класата T_1^q .

Класата $T_1^q = T_1$ означава съвкупността на целите рационални или трансцендентни функции, които са полиноми със само реални, неположителни нули или са граница на такива полиноми.

Ако $f_1(z) \in T_1$,

$$(1,6) \quad f_1(z) = a_0 + \frac{a_1}{1!} z + \frac{a_2}{2!} z^2 +$$

и $f(z) \in T_1^q$ е функцията от (1,3), да положим

$$(1,7) \quad F(z) = f_1(x_1, z) f(x_2, z) = \sum_{n=0}^{\infty} P_n(x_1, x_2) \frac{z^n}{n!},$$

гдето

$$(1,8) \quad P_n(x_1, x_2) = \sum_{k=0}^n \binom{n}{k} a_{n-k} \beta_k x_1^{n-k} x_2^k, \quad n=1, 2, \dots$$

Според **C₁** понеже $f(z) \in T_1^q$, полиномите

$$(1,9) \quad \sum_{k=0}^n \binom{n}{k} \beta_k x^{n-k}, \quad n=1, 2, \dots,$$

които са йензеновите полиноми на функцията $f(z)$, имат нулите си в A_1^q .

Понеже $f_1(z) \in T_1$, нулите на полиномите $\sum_{k=0}^n \binom{n}{k} a_k x^k$ са реални и отрицателни.

Но в такъв случай съгласно едно следствие от теоремата на Грейс, установено от Сегьо [1], получаваме следната теорема:

S₂. Ако $f(z) \in T_1^r$, $f_1(z) \in T_1$, нулите на полиномите

$$(1,10) \quad P_n(x, 1) = \sum_{k=0}^n \binom{n}{k} \alpha_{n-k} \beta_k x^{n-k}, \quad n=1, 2,$$

лежат в A_1^r .

Като вземем пред вид, че трансформацията $z' = \frac{az+b}{cz+d}$, гдето a, b, c, d са реални числа, за които $ab-bc > 0$, трансформира еднозначно и обратимо равнината $h(z) > 0$ в себе си, от **S₂** получаваме следното следствие:

C₂. Ако $f(z) \in T_1^{\frac{\pi}{2}}$ и $f_1(z) \in T_1$, то нулите на

$$(1,11) \quad P_n(aix+b, cix+d) = \sum_{k=0}^n \binom{n}{k} \alpha_{n-k} \beta_k (aix+b)^{n-k} (cix+d)^k, \quad n=1, 2, .$$

гдето a, b, c, d са реални числа и $ad-bc > 0$, лежат в $A_1^{\frac{\pi}{2}}$.

Ако $E_n(z)$, $n=1, 2, .$, са Йензеновите полиноми на функцията $f_1(z) \in T_1$ от (1,6), да положим

$$(1,12) \quad E_n(x_1, x_2) = x_1^n E_n\left(\frac{x_2}{x_1}\right) = \sum_{k=0}^n \binom{n}{k} \alpha_k x_1^k x_2^{n-k}, \quad k=1, 2, .$$

Нека P_1^r означава съвкупността на функциите $f(z) \in T_1^r$ с реални коефициенти, които се представят във вида

$$(1,13) \quad f(z) = \int_{-\infty}^{\infty} \varphi(t) e^{tz} dt, \quad \beta_k = \int_{-\infty}^{\infty} t^k \varphi(t) dt.$$

Получаваме

S₃. Ако $f(z) \in P_r$, то

$$(1,14) \quad P_n(x_1, x_2) = \int_{-\infty}^{\infty} \varphi(t) E_n(x_1, tx_2) dt, \quad n=1, 2, \dots$$

§ 2

2. Ще дадем Йензенова характеристика на функциите от класата T_1^r , като докажем следната теорема:

S₄. Необходимо и достатъчно условие функцията

$$(2,1) \quad f(z) = \beta_0 + \frac{\beta_1}{1!} z + \frac{\beta_2}{2!} z^2 + \dots$$

да принадлежи на класата T_1^r е Йензеновите ѝ полиноми

$$(2,2) \quad f_n(z) = f(D) z^n = \sum_{k=0}^n \binom{n}{k} \beta_k z^{n-k}, \quad n=1, 2, .$$

да принадлежат на класата T_1^r

Доказателство. Нека $f(z) \in T_1^q$. Съгласно C_1 , $f_n(z) \in T_1^q$, с което необходимостта е установена.

Обратно, нека $f_n(z) = f(D)z^n = \sum_{k=0}^n \binom{n}{k} \beta_k z^{n-k} \in T_1^q$, $n=1, 2, \dots$

Ако положим

$$i^k \beta_k = \beta'_k + i\beta''_k, \quad k=0, 1, 2, \dots, \quad f(iz) = f_1(z) + if_2(z),$$

$$f_1(z) = \sum_{k=0}^{\infty} \frac{\beta'_k}{k!} z^k, \quad f_2(z) = \sum_{k=0}^{\infty} \frac{\beta''_k}{k!} z^k, \quad i^n f_n\left(\frac{z}{i}\right) = f_{n1}(z) + if_{n2}(z),$$

$$f_{n1}(z) = \sum_{k=0}^n \binom{n}{k} \beta'_k z^{n-k}, \quad f_{n2}(z) = \sum_{k=0}^n \binom{n}{k} \beta''_k z^{n-k}, \quad n=1, 2, \dots,$$

то както е известно, полиномите $f_{n1}(z)$ и $f_{n2}(z)$ имат само реални взаимно разделящи се нули. Тъй като полиномите $f_{n1}(z)$ и $f_{n2}(z)$ са Йензеневите полиноми съответно на функциите $f_1(z)$ и $f_2(z)$ и се оказва, че те имат само реални нули, то съгласно известни теореми [3] следва, че във всяка крайна област имаме равномерно

$$(2,3) \quad \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{z}{n}\right) f_{n1}\left(\frac{n}{z}\right) = f_1(z),$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{z}{n}\right)^n f_{n2}\left(\frac{n}{z}\right) = f_2(z),$$

гдето $f_1(z)$ и $f_2(z)$ са цели рационални или трансцендентни функции, които са полиноми със само реални нули или граница на такива полиноми. Но тогава във всяка крайна област

$$(2,4) \quad \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{iz}{n}\right)^n f_n\left(\frac{n}{iz}\right) = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{z}{n}\right)^n f_{n1}\left(\frac{n}{z}\right) + i \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{z}{n}\right)^n f_{n2}\left(\frac{n}{z}\right) = f_1(z) + if_2(z) = f(iz).$$

Следователно $f(z)$ е цяла рационална или трансцендентна функция, която е граница на полиноми, нулите на които лежат в A_1^q , тъй като ако нулите на $f_n(z)$ лежат в A_1^q , и нулите на $\left(\frac{z}{n}\right)^n f_n\left(\frac{n}{z}\right)$ лежат в A_1^q . Теоремата е установена.

3. Получените резултати ще представим в друг вид, като въведем следната дефиниция:

D₃. Една безкрайна редица от комплексни числа

$$(2,5) \quad \gamma_0, \gamma_1, \gamma_2, \dots$$

ще наричаме една редица от вид I^q , ако има следното свойство: за всяко уравнение

$$(2,6) \quad a_0 + a_1 x + a_2 x^2 + \dots + a_n x^n = 0,$$

което има само реални неположителни нули, композираното уравнение

$$(2,7) \quad a_0\gamma_0 + a_1\gamma_1x + a_2\gamma_2x^2 + \dots + a_n\gamma_nx^n = 0$$

има нулите си в A_1^q

Ще дадем алгебричен и трансцендентен критерий една редица (2,5) да бъде от вид I^q.

S₅ (алгебричен критерий). Необходимо и достатъчно условие редицата (2,5) да бъде от вид I^q е нулите на всеки полином

$$(2,8) \quad \gamma_0 + \binom{n}{1}\gamma_1x + \dots + \binom{n}{n}\gamma_nx^n, \quad n=1, 2, \dots,$$

да лежат в A_1^q

Доказателство. Тъй като полиномите $(1-x)^n = \sum_{k=0}^n \binom{n}{k} x^k$, $n=1, 2, \dots$

имат само реални отрицателни нули, ако редицата (2,5) е от вида I^q, полиномите (2,8) трябва да имат нулите си в A_1^q . Необходимостта на условията е установена.

Обратно, нека нулите на всеки полином (2,8) да лежат в A_1^q и

$$(2,9) \quad a_0 + \binom{n}{1}a_1x + \binom{n}{2}a_2x^2 + \dots + a_nx^n$$

да е произволен полином със само реални неположителни нули. Съгласно цитираната теорема на Сегьо, следствие от теоремата на Грайс, нулите на полинома

$$(2,10) \quad a_0\gamma_0 + \binom{n}{1}a_1\gamma_1x + \binom{n}{2}a_2\gamma_2x^2 + \dots + \binom{n}{n}a_n\gamma_nx^n$$

ще лежат в A_1^q . Теоремата е установена.

S₆ (трансцендентен критерий). Необходимо и достатъчно условие редицата (2,5) да бъде от вид I^q е функцията

$$(2,13) \quad f(z) = \gamma_0 + \frac{\gamma_1}{1!}z + \frac{\gamma_2}{2!}z^2 + \dots$$

да принадлежи на T_1^q .

Доказателство. Ако функцията $f(z) \in T_1^q$, то според S₄ Йенzenовите полиноми $\sum_{k=0}^n \gamma_n \binom{n}{k} x^{n-k}$ принадлежат на T_1^q и следователно по S₅ редицата (2,5) е от вид I^q.

Обратно, ако редицата (2,5) е от тип I^q, то Йенzenовите полиноми (2,11) принадлежат на T_1^q и следователно по S₄ функцията (2,11) принадлежи на T_1^q . Теоремата е установена.

Виждаме впрочем, че теоремите S₄, S₅ и S₆ са еквивалентни.

§ 3

4. Критериите от § 2 са установени най-напред от Обрешков [4]. Те могат да се приложат, за да се получат резултати, аналогични на цитираните в т. 1.

Нека редицата (2,5) е реална и от вида I^r . Тъй като корените на уравнението

$$(3,1) \quad x^2 + 2x + 1 = 0$$

лежат в A^0 , то нулите на уравнението

$$(3,2) \quad \gamma_{n-1}x^2 + 2\gamma_n x + \gamma_{n+1} = 0$$

ще лежат в A^r , т. е. ще бъде валидно неравенството

$$(I^r) \quad \gamma_n^2 - \gamma_{n-1}\gamma_{n+1} \cos^2 \varphi \geq 0.$$

Така получаваме следното свойство:

Е. Ако редицата $\{\gamma_n\}$ е реална и от вида (I^r) , членовете й удовлетворяват неравенствата (I^r) .

Нека $f_k(z) \in T_1^r$, $k=1, 2, \dots, s$. Тогава очевидно за всички неотрицателни числа $x_1, x_2, \dots, x_s$ имаме

$$Q^r(z) = \prod_{k=1}^s f_k(x_k + z) = \sum_{n=0}^{\infty} Q_n^r(x_1, \dots, x_s) \frac{z^n}{n!} = \sum_{n=0}^{\infty} Q_n^r \frac{z^n}{n!} \in T_1^r,$$

$$(3,4) \quad R^r(z) = \prod_{k=1}^s f_k(x_k z) = \sum_{n=0}^{\infty} R_n^r(x_1, \dots, x_s) \frac{z^n}{n!} = \sum_{n=0}^{\infty} R_n^r \frac{z^n}{n!} \in T_2^r,$$

$$S^r(z) = \prod_{k=1}^p f_k(x_n z) \prod_{k=p+1}^s f_k(x_k + z) = \sum_{n=0}^{\infty} S_n^r(x_1, \dots, x_s) \frac{z^n}{n!} = \sum_{n=0}^{\infty} S_n^r \frac{z^n}{n!} \in T_1^r$$

От (3,4), като вземем пред вид Е и S_6 , получаваме

С. Ако функциите $f_k(z) \in T_1^r$, $k=1, 2, \dots, s$, приемат реални стойности върху реалната ос, то за всички неотрицателни стойности на $x_1, x_2, \dots, x_s$ са изпълнени неравенствата

$$(4,4) \quad \begin{aligned} [Q_n^r]^2 - Q_{n-1}^r \cdot Q_{n+1}^r \cos^2 \varphi &\geq 0, \quad n=1, 2, \dots, \\ [R_n^r]^2 - R_{n-1}^r \cdot R_{n+1}^r \cos^2 \varphi &\geq 0, \quad n=1, 2, \dots, \\ [S_n^r]^2 - S_{n-1}^r \cdot S_{n+1}^r \cos^2 \varphi &\geq 0, \quad n=1, 2, \dots \end{aligned}$$

В случай $s=2$ за полиномите R_n^r и S_n^r получаваме резултати, аналогични на резултатите, получени в предишните работи [5], [6] за $R_n(x_1, x_2)$ и $S_n(x_1, x_2)$.

ЛИТЕРАТУРА

1. Polya, G., I. Schur, J. r. a. Math., 144 (1914), 89—113.
2. Iliev, L. Turanische Ungleichungen. Compt. rend. Acad. bulg. Sci., 17 (1964), № 8, 693—696.
3. Обрешков, Н. Нули на полиномите. София, БАН, 1963.
4. Обрешков, Н. Сборник от задачи и теореми по висша алгебра. София, 1932.

5. Iliev, L. Integraldarstellung einer Klasse von Polynomenfolgen. Compt. rend. Acad. bulg. Sci., 18 (1965), No. 1, 7—9.
6. Iliev, L. Über einige Klassen von ganzen Funktionen. Compt. rend. Acad. bulg. Sci. 19 (1966), No. 7, 575—577.

Поступила на 25. XII. 1967 г.

О НЕКОТОРЫХ КЛАССАХ ЦЕЛЫХ ФУНКЦИЙ И ПОЛУЧЕННЫХ ИЗ НИХ ПОЛИНОМАХ

Любомир Илиев

Резюме

Обозначим через T_1 множество, составленное из полиномов с только неположительными вещественными нулями и из целых трансцендентных функций, которые в каждой ограниченной области являются пределами таких полиномов. Множество T_2 определено подобным образом, заменяя слова „неположительными вещественными“ словом „вещественными“.

В [2] было показано, что полиномы $R_n(x_1, \dots, x_n)$, определенные (1), удовлетворяют неравенствам Турана для всех вещественных значений $x_1, \dots, x_n$.

В [5] и [6] были изучены свойства полиномов $R_n(x_1, x_2)$.

Обозначим через T_1^φ множество полиномов, нули которых лежат в области $-\pi + \varphi \leq \arg z \leq \pi - \varphi$, $0 \leq \varphi \leq \pi/2$, и целых трансцендентных функций, которые являются пределами таких полиномов.

В работе показано, что функции $Q_n^\varphi(x_1, \dots, x_n)$, $R_n^\varphi(x_1, \dots, x_n)$, $S_n^\varphi(x_1, \dots, x_n)$, определенные (3,4), удовлетворяют неравенствам (4,4) при условии, что $f_k(z) \in T_1^\varphi$, $k = 1, 2, \dots, s$ — функции, которые на вещественной оси принимают вещественные значения.

ON CERTAIN CLASSES OF ENTIRE FUNCTIONS AND THE POLYNOMIALS DERIVED FROM THEM

Lyubomir Iliev

Summary

Let us denote by T_1 (T_2) the set consisting of the polynomials with only real non-positives (real) zeroes and of the transcendental functions which in each finite region are limits of such polynomials.

It was proved in [2] that the polynomials $R_n(x_1, \dots, x_n)$ defined by (1) satisfy Turan's inequalities for all real values of $x_1, \dots, x_n$.

The properties of the polynomials $R_n(x_1, x_2)$ were studied in [5] and [6].

Let us denote by T_1^φ the set of the polynomials whose zeroes lie in the region $-\pi + \varphi \leq \arg z \leq \pi - \varphi$, $0 \leq \varphi < \pi/2$, and of the entire transcendental functions which are limits of such polynomials.

It is shown in the paper that the functions $Q_n^\varphi(x_1, \dots, x_n)$, $R_n^\varphi(x_1, \dots, x_n)$, $S_n^\varphi(x_1, \dots, x_n)$ defined by (3,4) satisfy the inequalities (4,4) provided $f_k(z) \in T_1^\varphi$, $k=1, 2, \dots, s$ are functions which assume real values on the real axis.